

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

EMIL RAȚIU

roman

Turnul colței

între vreme și veșnicie

IDEEA
EUROPEANĂ

EMIL RAȚIU

Turnul Colței

— între vreme și veșnicie —

Cuprins

Partea I.....	5
Capitolul I. ZBUCIUM.....	5
Capitolul II. CUMINECAREA GRĂMĂTICULUI VASILE.....	25
Capitolul III. CINE ESTE TATĂL?	44
Capitolul IV. NUNTA DE POMINĂ; PĂRINTELE SERGHIE DE LA TISMANA	54
Partea a II-a	71
Capitolul I. ADAM	71
Capitolul II. PASĂREA FENIX	93
Capitolul III. ARCHAEUS.....	129
Partea a III-a.....	159
Capitolul I. RĂSTURNAREA	159
Capitolul II. SCHIMBAREA LA FAȚĂ	210
Capitolul III. DEPARTE... ..	230
Partea a IV-a	260
VREME ȘI VEȘNICIE.....	260

Partea I

Capitolul I ZBUCIUM

La anul de la Hristos 1714 se lăsase o iarnă grea peste țară și ogoarele erau acoperite de o neaună bogată care troienise drumurile și însingurase multe așezări, rămasse pradă lupilor care ieșiseră din păduri; închiși în casele lor, oamenii așteptau însă îndeștulați curgerea vremii, fiindcă țara era bogată, hambarele troienite erau pline și focul nu se stingea în vetre. Și iată că în luna lui martie începu a sufla austrul, topind zăpezile, pe pământul mustind de apă, iar în poienele mai însorite apărură primii ghiocci, soli ai primăverii, aducând bucurie în inimi.

În oraș în București, iarna troienise ulițele și crivățul suflase la fel de sălbatic, dar oamenii nu fuseseră însingurați, își deschiseseră mai degrabă drum râbind zăpada de pe ulițe și mișcându-se de la unii la alții. Era în cel de-al 26-lea an de domnie al slăvitului Domn Io Constantin Basarab Brâncoveanu Voievod și țara era bogată și în pace. Bucatele ca și băutura erau lesne, meșteșugarii și neguțătorii veneau de departe în vestitul târg al Bucureștilor, ba unii rămâneau, își deschideau bolte și ieșise zicala „Dâmboviță apă dulce, Cine bea nu se mai duce...”...

Boltele de pe Ulița mare erau pline de țesături aduse din depărtări, de stofe fine din Flandra, de brocaturi

scumpe din Siria, și fel de fel de alte mărfuri cibibii pentru boieri și jupânesele lor, pe lângă șiacul și dimia din țară, pentru târgoveți și oamenii mai de rând. Zidarii lucraseră spornic și orașul se schimbaseră în acei ani, se măriseră, Domnul Brâncoveanu cumpărase moșia văduvei lui Mogoș și deschisese cale către palatul mare ce zidise pe moșie departe în afară de București, clădind cu bârne Podul Mogoșoaiei, iar la începutul podului, unde acesta se unea cu Ulița mare, pe care se așezaseră negustorii lipscani, clădise pe locurile agăi Bălăceanu, în inima Bucureștiului, lângă biserica Jurământului, han mare și minunat, cu zid împrejmuitor de cetate, ca acel al unchiului său, răposatul și vrednicul de pomenire Șerban Voievod, chemat hanul Constantin. În crucea târgului, aproape de Curtea domnească, Domnul ridicase biserica Sfântul Gheorghe Nou, iar aproape de aceasta, spătarul Mihai Cantacuzino, rudă cu Măria sa dinspre mumă, înălțase, la întoarcerea de la mănăstirea Sfânta Ecaterina de la Sinai, din țara Eghiptului, și din alte locuri depărtate pe unde colindase, mănăstire cu bolniță nouă și mare în București, cum nu se mai pomenise, pe locurile Colței și tot acolo, ridicase, cu arhitect și soldați șvezi, turn foarte înalt, întrecându-l pe cel de la Bărăție, cum nu se mai văzuse nici acesta. Iarna oprise lucrările, la fel ca la un stup roitor de albine vrednice și acum, odată cu primăvara, ele ar fi urmat în alte locuri, căci turnul de la Colțea, cu cele trei caturi ale sale era deja isprăvit, numai pisană mai lipsea de pus. Acolo, la picioarele turnului, într-o chilie din pimnița sa, trăia o broască țestoasă mare, de mare cu apă sărată, aflându-și adăpost în București, adusă de un negustor grec, de departe, tocmai de la Pireu (Alexandria). Împreună cu dascălul Mihai Ciuboțel, venit de pe valea Vedei, ea fusese acolo prima locuitoare a noului turn. Dascălul privea din cămara sa, de la înălțime, departe peste oraș, minunat de priveliște, se uita și la

neaua care se topea, la pământul reavăn în care căutătura sa ageră zărea primele fire de iarbă. Un alt an, o altă primăvară, își zicea, cuprins la început de primăvară ca de un alean al trecerii timpului, deși era om tânăr. Îi veneau în minte, și pentru că privea către Școala, Academia Domnească de la Sfântul Sava de peste drum, și poate și din alte pricini, de el știute, stihurile despre zădărnicia omenească, despre Viața lumii, ale logofătului de la Moldova, Miron Costin.... „A lumii cântă cu jale cumplită viața, Cu griji și primejdii, cum este și așa, Prea subțire și în scurtă vreme trăitoare, O, lume hicleană, lume înșelătoare, Trec zilele ca umbra, ca umbra de vară; cele ce trec nu mai vin, nici să întorcu iară, Trece veacul desfrânatu, trec ani cu roată, Fug vremile ca umbra și nicio poartă A le opri nu poate... Fum și umbră sântu toate, visuri și părere... Ce nu petrece lumea și în ce nu-i cădere?”...

Dascălul trecuse de curând printr-o mare turburare. Cu puține săptămâni în urmă, la adăpostul întunericului unei seri lungi de iarnă, venise la dânsul în chilie, o rudă a sa, cerându-i să-l ascundă. Vai... Turburat poate de pofta de stăpânire, nesățios, el își ucisese într-o ceartă de hotar, pentru pășune de vite, pe frăține-su... După ce-și mărturisese păcatul preotului, acum venea desnădăjduit la ruda sa, grămaticul Mihai, să-i afle scăpare, căci Pravila cea mare, zisă și Îndreptarea legii, de la Matei Vodă Basarab, hotăra pentru această nelegiuire spânzurătoarea. – Du-te și te predă la stăpânire, îi zise întru început grămaticul, încrâncenat de fapta ce făptuise văru-su. Căci avea un suflet drept, lucru nu de obște la oameni, dascălul Mihai. Dar apoi, îndurerat de povestirea vărului său îndepărtat, Vasile, cum că nu voise să ucidă și se căia adânc de cum se întâmplaseră lucrurile, zicând că numai se apăraseră de frate-su mânios din cale afară, mai se îmbună și-l adăposti la dânsul în chilie, ba se gândi a doua zi să-l trimită în mahalaua Icoanei, la biserica Icoanei, unde locuise cândva

jupânul Teodor Corbea, om foarte pedepsit (învăţat), unde era o colonie de ungureni, ca să-l treacă hotarul, în Țara ungurească. A doua zi pe seară, la adăpostul întunericii, într-o sanie, acesta merse la biserica Icoanei și acolo găsi niște oameni din părțile Ardealului, care se înțeleaseră să-l ia cu dâșii la Brașov, căci erau din acele părți și tocmai plecau iarna la casele lor. Aflase apoi, grămaticul Mihai, de la unul dintre oameni, că vărul său de departe, fusese oprit la hotar în ținutul Săcuieni și trimis sub pază la isprăvnicie. Mai multe nu știuse nimeni, dar văru-su nu se mai întorsese și Mihai grămaticul era sigur în sine-și că vărul său depărtat fusese poprit de stăpânire și osândit. Rămăsese de la dânsul, o legătură de pânză aspră cu o cutie de lemn înăuntru, pe care grămaticul nu o deschise, pe care i-o lăsase ca odor de mare preț, pe care nu o putea duce în călătoria primejdioasă ce făcea. Oftă adânc din rărunchi dascălul, gândind la păcatele lumii...

Ce era moartea pe care omul o dădea? se întrebă. Ca văru-su, și atâția alții, de pildă? De unde se născuse răutatea pe lume? Fusese omul, dintru început, născut rău? Și de ce? Se întrebă iar, a suta, a mia oară, poate. Era tare ispitit de taina aceasta, căci cugeta că deslegată, ea ar fi întors lumea la Dumnezeu, ca înainte de păcat, și pe Dumnezeu l-ar fi adus înapoi, pe pământ, ca odată demult, când însoțit de Sfântul Petru, colinda prin lume. Și dascălul Mihai ar fi vrut s-o dezlege taina, ca să întoarne dreptatea și pe Dumnezeu. Ce se întâmpla pe lume? Exista un cuvânt, așa cum citise în cărțile filosoficești și cum citise într-o carte pe lătinește, a unui negustor din Lipsca, care voia să preschimbe plumbul în aur, și totul atârna de acel cuvânt? Era sigur că atârna de un cuvânt, căci și Dumnezeu crease lumea cu numai cuvântul. Dar care era cuvântul? Se întrebă desnădăjduit de a nu-l putea afla. Căci era o limbă sacră, care ar fi întors omul la starea adamitică din rai, dinainte de păcat, își zice convins, care

ar fi întors și dragostea care se pierduse și dispăruse din lume, ar fi întors-o din nou între oameni. Așa cum materia proastă avea înăuntru esența tainică pentru a ajunge la aur, avea și omul căzut în păcat, esența tainică, sâmburele de lumină în el, pentru a ajunge, curățat de mâl, la esența tainică, nevăzută, sâmburele de lumină din Edenul pe care-l pierduse prin păcat, și prin acel cuvânt l-ar fi regăsit?

Ce nu ar fi dat ca să o afle acea taină care zăcea în cuvânt... Nu era aceasta „apa vie” a vieții? Privi din turn, între cer și pământ, pe fereastra chilioi, la stelele care își aprinseseră luminile și gândi la o nuntă cu Firea, în care sufletul, esența, sâmburele de lumină din om, se reunește cu lumina din afară, a stelelor, așa cum în experiențele magilor care schimbă plumbul în aur, metalul prost, ordinar, se unește cu strălucirea veșnică a stelelor... Atunci, ca într-o nuntă cu Firea, toate însușirile se reunesc iar cu substanța, cu ființarea veșnică, care este Dumnezeu. Dumnezeu o crease ființarea printr-un cuvânt. Dar acest cuvânt, în lumea căzută în păcat, vai, se pierduse. Această limbă dumnezeiască, de fapt, nici nu avea cuvinte, cugetă el, căci rostea numai esența, ființarea, numele adevărat, înafară de cuvinte, al lucrurilor, adică *ideea*. Dar aceasta azi se pierduse, oamenii care în timpurile vechi învățaseră limba aceasta de la îngerii căzuți rămași pe pământ cu ficele oamenilor, o uitaseră, căci între idee și cuvânt se strecurase o pâclă groasă, care întunecase azi adevărul. De aceea oamenii nu se mai înțelegeau unii cu alții și-și dădeau moartea, își zise dascălul încrâncenat. Căci, „valuri multe ridică furtuna pe mare, Mai vârtos gândul omului întru lucru ce are...”. Își luă din cufărul în care ținea vraf de cărți, una ce căpătase cu mare silință și o copiasse, pentru a rămâne la el. Era cartea prorocului Enoch, care trăise înainte de potop, o scriere foarte rară, împreună cu cele ale popii Grigore din Măhaciu, cu „Floarea darurilor”, cu „Pilde filosofești”, cu „Viețile paralele” a lui Plutarh,

tipărită de vrednicul vlădică Antim din Iviria, cu istoria lui Varlaam și Iosafat, și multe altele...

Citi din cartea prorocului Enoch, al șaptelea patriarh după Adam, primul om, trăgându-se din Set, fiul lui Adam. Timpul lumii, în acea prorocie era împărțit pe săptămâni de multe, multe veacuri împreună, căci în fața veșniciei anii, veacurile nu mai aveau niciun preț, erau ca un veșnic azi, și nu mai costa (exista) nici timpul, căci întâmplările se petreceau în același loc și timp, fiindcă în lumina veșniciei nu mai costa trecut, prezent, viitor. Acestea erau împărțiri, scorniri ale minții omenеști. La început, scria în carte, și slovele îl pătrundeau pe dascăl ca un fier înroșit în foc, fusese, în prima săptămână a timpurilor, un popor de oameni buni și fericiți, în mijlocul cărora trăia Dumnezeu, într-o grădină veșnic în floare, cu toate bunătățile, fructele, ierburile, care era grădina Edenului. Aceasta fusese etatea de aur a omenirii. Dumnezeu lăsase pe om singur în această grădină încă din primele zile ale raiului, scria Enoch, dar omul continua să asculte învățătura Sa, și toate treburile se făceau în pace și iubire. Apoi urmase cea de-a doua săptămână a lumii, când omul, la îndemnul diavolului, începuse să se fălească, crezând că tot lucrul minunat din acea grădină era rodul mânilor și minții sale, și începu treptat a se îndepărta de Dumnezeu. Dumnezeu lăsă însă pe pământ un turn, care să facă legătura între El și om, dar omul semețindu-se, vru să clădească un turn și mai înalt, prin care să ajungă dânsul la Dumnezeu. Așa clădi turnul lui Babel, fără Dumnezeu, stârnind încurcarea limbilor, neînțelegerea, și pierdu odorul cel mai de preț, Cuvântul. Se născu atunci despărțirea dintre idee și cuvânt, cugetă dascălul Mihai. Degeaba Dumnezeu trimise alți îngeri și proroci din Înalt, care să-i susure omului la urechi adevărul și Cuvântul, căci omul semeț numi, acele daruri trimise de Dumnezeu din Înalt, „știința” și „descoperirile” sale. Astfel se ajunse la îndepărtarea de Dumnezeu, la

prima vărsare de sânge și treptat râurile se umplură de sângele vărsat de om, Edenul pieri și pentru a curăți pământul de sângele crimelor făptuite de om, Dumnezeu fu nevoit să trimită apa potopului, care înecă, ca să o curețe, lumea. Nu folosi pentru mult timp. Era oare răul înrădăcinat în om, se întreabă dascălul Mihai, citind aceste vorbe? Aveau dreptate scripturile acelor ce se chemau calviniști, a căror învățătură cuprinsese, vai, și pe unii dintre românii din Ardeal, se întrebă atunci dascălul, care spuneau că omul este neputincios în fața răului, că nu se poate mântui singur de rău oricâte fapte bune ar face, neavând nicio apărare, dacă nu avea pronia, grația, de la începuturile lumii ca să se mântuiască, iar ceilalți, chiar dacă după judecata omenească erau buni, ar fi ars tot ca și cei răi, în flăcările iadului? De ce a venit atunci Hristos pe lume, se mai întreabă, înfricoșat de această taină, și cugetă la fapta de sânge a vărului său, care, asemeni lui Cain, și-a omorât fratele. Își ridică ochii cutremurat, din cartea prorocirilor, se uită pe geamul chiliei, la cerul pe care s-au aprins stelele și se simte atunci, o clipă, deasupra, între pământ și cer, privind dedesubt la luminile orașului, care licăreau în ferestrele mănăstirii și ale bolniței, și mai departe în bolțile de pe ulița Lipscanilor, în casele târgoveților. Vede în apropiere turnul Bărăției. Nu era aceasta semeție, se întreabă, la fel ca și a turnului Goliei la Iași, ca și turnurile din Ardeal ale sașilor din Brașov și Sibiu, pe care le văzuse și dânsul? se întreabă înfiorat de gândul său. Dar niciun răspuns nu-i vine de nicăieri, decât bătăile ceasornicului din turnul în care și-a ales locuință, care bat orele, și apoi, ca un ecou depărtat care-i răspunde, acele de la turnul de la biserica Bărăției.

Cea de-a treia săptămână a lumii, își rostește atunci înfiorat în gând, cuvintele cărții ce-a învățat aproape pe de rost: O voce cheamă în taina inimii pe un îndepărtat strămoș al nostru, într-o dimineață, sau într-o noapte ca

aceasta de acum, își zice, care privind, ca și dânsul acum din bezna casei sale, va fi văzut, într-o străfulgerare de lumină, ruinele temeliei turnului lăsat de Dumnezeu pe pământ, năruit prin nepăsarea oamenilor. Dar acea străfulgerare de lumină de o clipă, va fi fost deajuns, și acel om va înțelege că adevăratul turn este cel al lui Dumnezeu, acum pierit din nepăsarea oamenilor! Atunci el va începe o lungă călătorie a inimii, în căutarea stâlpilor cerului. Este scara, își zice, a sfântului Ioan Scărarul și a altor sfinți anahoreți. Va înțelege că nimic nu este cu putință fără jertfă, care este lepădare de sine. Omul acela va fi, completează dascălul Mihai de la sine, acel ce-și va jertfi ce avea mai drag pe lume, pentru a se lepăda de sine și a se înălța din nou la Dumnezeu; își va zidi nevasta, asemeni Meșterului Manole de la Argeș, cugetă. Apoi, la lumina tremurândă a opaițului, citește cea de a patra săptămână a vieții lumii, căci timpurile, în mintea sa la acel ceas se amestecă, ca de altfel și în prorociile lui Enoch, nemaicustând (existând) despărțenie între trecut și viitor: Dumnezeu dă cele zece porunci, între care aceea de-a nu ucide, în mijlocul lor, porunca a cincea, dar omenirea este căzută în vârsta năprasnică a Fierului, și nu a mai păstrat nimic, decât în inimile și amintirea a puțini oameni, din etatea ei fericită, a Aurului. Era oare aceasta o îndepărtată amintire, aceea care se vedea în silința oamenilor timpului prezent, de-a preschimba fierul în aur? Dar unde este cuvântul tainic, apa vie a vieții? se întreabă dascălul iarăși, ca într-o sclipire de lumină a minții, sau a inimii. Apoi, recitește în carte, prorocirea săptămânii a cincea: Dumnezeu trimite pe pământ pe Fiul Său, dar acesta nu a fost recunoscut și a fost ucis de poporul fără inimă, cum zice prorocul Isaia, în mijlocul căruia venise. De 1700 de ani a venit Hristos în lume, cugetă dascălul, pentru ca legea în inima omului să se preschimbe în iubire. Să devină iubire... Dar... este atâta dihonie, își zice, chiar cu învățătura Sa, și cugetă la calvinii

din Ardeal, la cearta dintre vlădica Varlaam din Moldova cu dâșii și răspunsul la catehismul anticalvin, cugetă la papistașii care acum, în locul calvinilor, vor mai vârtos să schimbe românilor legea, de când împăratul de la Viena a cuprins Ardealul, de frământările de peste munți. Numai peste Dunăre, spre împărăția turcească, iată este liniște, de 26 de ani, de când măritul Domn Io Constantin Basarab Brâncoveanu domnește în Țara Românească...

În afara lui Dumnezeu, „fum și umbră sântu toate, visuri și părere...” își zice, stingând opaițul.

Timpul trece, zilele se adaugă... Nu are nicio veste de la vărul său Vasile, cel ce-a fost dus, ziceau căruțașii ungureni de la Brașov, la isprăvnicie, la județul Săcuieni, când voise să treacă în Țara Ardealului. A fost oare osândit sau a izbutit să scape? O fi mort, sau viu, și pe unde o fi rătăcind dacă este viu? Îi păstrează desaga cu odoare de preț, cum i-a spus, pe care i-a încredințat-o. Poate într-o zi se va înturna. Primăvara se întoarce peste plaiuri... Răsare iarba, în jurul Bucureștilor codrul dă frunză verde, ca în mii și în mii de ani înainte, tot așa... Oamenii își spoiesc gardurile și casele, căci se apropie Paștile, pe dinăuntru femeile fac curățenie mare, de Paști, în case, își scot afară cergile, plăpumile, hainele, le scutură, le lasă, dacă vremea este bună, câteva ceasuri la aer, la soare. Pe câmpii încep a zburda mieii, se aud behăiturile vesele ale oilor către mieii care se opresc din joacă și vin să sugă la sânul lor, apoi repede își reiau jocurile cu frații, surorile lor, născuți în acea primăvară, la sfârșitul iernii. În săptămâna mare a Paștilor, sosește la București și Mustafa Aga, cu o trupă de călăreți, care se opresc la un han din marginea târgului și dau de știre că se îndreaptă departe, către Hotin, cetatea moldovenească ce turcii cuceriseră de la Polonezi. Îs grăbiți, și domnul Brâncoveanu se bucură că a sosit Mustafa Aga, care este un vechiu prieten al său, dar se minunează că Aga vine la doi pași

de Curtea Domnească, fără a-i face vizită. Pe semne își zice nebănuitor, din pricina vreunui război ce pregătește țarul Petru la hotarele Poloniei. Dar miercuri, la două zile de când turcii sosiseră în București, Mustafa Aga, vechi prieten al lui Brâncoveanu, se prezintă la Curte. Este aceeași curte domnească, clădită pe temeliiile și beciurile lui Vlad Țepeș, sau mai vechi, cu încăperi cu coloane de piatră rămase de la acel domn și de la cei de dinainte, pe care Domnul acum a reînnoit-o și a construit o scară măreață de marmură, ca la palatele ce-s în Italia și a zugrăvit pereții, cu meșteri veniți de departe, cu picturi, tot ca în Apus, arătând mai cu seamă vizita sa la Adrianopol, din anul 1703. Este o întreagă curte de străini în jurul bogatului domn, dar Aga Mustafa vine în vizită, înafară de protocol, ca la un vechi prieten. Miercuri, în săptămâna mare, se prezintă la Curte, și se așază pe o sofa lângă tron, și îl întreabă liniștit pe Domn:

— Mărite Domn, așa e că te vei supune oricărei hotărâri a slăvitului Padișah, împuternicitul lui Alah pe pământ, oricare ar fi ea? Așa e că nu te vei împotrivi? Domnul nu știe ce vrea a spune turcul, și tace; atunci turcul îl îmbrânțește de pe tron și îi pune deodată pe umăr năframa neagră, trimisă de sultan, semn de mazilire. Domnul dă să strige, dar străjile au pierit, în locul lor sunt turci, care dau năvală în încăpere și-l arestează pe bietul Domn, ținându-l închis, împreună cu familia, în palat, punând boierii potrivnici Domnului, să-l păzească, acolo în palat... Ce lucru aducător de dușmănie este puterea...

În seara zilei de vineri, în Vinerea mare a sfintelor Paști, Brâncoveanu, cu toată familia sa și câțiva sfetnici apropiați, este scos de la palat, și dus, cu mai multe rădvane, în goana cailor, în cetatea Giurgiu, raia turcească, de unde este trecut pe celălalt mal al Dunării și dus la Constantinopol...

Nimeni nu se mișcă să-l apere... Era în Vinerea mare a Paștilor și dascălul Mihai auzea behăiturile de mame

desnădăjduite ale oilor care-și căutau fiii, parcă cu glas omenesc, în timp ce aceștia erau duși cu sila, behăind înfricoșați, pe câmpiile apropiate de la Batiște și ingenunchiați ca pentru a cere milă călăilor, pentru viețile lor tinere, erau înjunghiați fără nicio milă de călăi. Pentru ce? Se întreabă dascălul Mihai, care vede, astupându-și urechile de bocetele oilor și mieilor, din turnul său, până în câmpia de la Batiște, care se înroșește de sânge. Cum se poate, Doamne? se întreabă. Se gândește deodată la vărul său care a ucis și a fost la rândul lui omorât, poate, de stăpânire, se gândește la Cain care și-a înjunghiat frațele, se gândește la cei care l-au ucis în chinuri pe Hristos, batjocorindu-l, asemeni acestor miei, și au rămas nepedepsiți. Unde este legea Ta, Doamne, unde este legea Ta „Nu ucide”? Lumea se umflă în acea zi de puhoai, de râuri de sânge, care se varsă în mări de sânge. Unde este legea Ta, Doamne? Își repetă în gând.

Citește mai departe, ca în fiecare seară, din cartea lui Enoch: „Săptămâna a cincea a lumii: Copilul Emanuel vine iar pe pământ, dar este singur. Puntea între cer și om s-a închis. Copilul Emanuel caută omul, dar nu-l găsește. Caută un răspuns la strigătul lui disperat, ca al acestor miei, adresat oamenilor ca în deșert, dar nu-l aude. Este un copil gol și tremurând, ca acești miei, între nebunii deslănțuiți și setoși de sânge. Omul a întâlnit din nou pe Dumnezeu și iarăși nu L-a recunoscut, cum nu-L recunoaște în fiecare miel. În cea de-a șasea Săptămână, omul va rătăci orb și disperat într-o lume de sânge. Nu și-a amintit înțelepciunea din vechime, nu a recunoscut, și, mai cu vârf încă, a respins dragostea. La începutul acestei săptămâni Emanuel se va fi înălțat deja la cer. Templul Iubirii va fi dat pradă flăcărilor și sămânța plantelor Edenului va fi împrăștiată. Această sămânță este singura care a mai rămas, este adevăratul grâu al vieții pe care Dumnezeu l-a adus pe pământ, este ce-a mai

rămas din pactul pe care Dumnezeu l-a făcut cu omul. Și aici, vedeți, rostește Enoch, câtă deosebire este între voi, oamenii. De aceea dreptii se vor împrăști în lume, iar ră-mășițele Edenului, odată cu ei, se vor împrăști, pentru că ceea ce era în afară să poată înflori înăuntru.

Și iată, cea de-a șasea Săptămână va răsări la ori-zont, și cei răi vor avea triumful lor în bestialitate. Totul va fi fals. Orice alegere a omului va fi contrariul adevă-rului, dar la sfârșitul acestei săptămâni, deodată, ca o lumină neașteptată care se aprinde noaptea, când este mai adâncă și mai întunecoasă bezna, va exploda refuzul, marea lehamite și lepădare, de greșeală, de păcat, și va fi făcută noua alegere, cea eternă, dreaptă, și omul care timp de milenii, într-o confuzie fără sfârșit a urmat calea greșită, va redescoperi adevărul veșnic și va primi în dar învățăturile care privesc întreaga creație, vechiul turn al legăturii cu Dumnezeu se va reconstrui și deschide.

Marea bătlie contra umbrelor pe care omul și le-a creat singur, din ziua când s-a îndepărtat de Dumnezeu, va fi învinsă! Umbrele diabolice vor dispărea. În acea zi tenebrele vor deveni curate ca lumina, iar marea suflare a lui Dumnezeu va readuce armonia!

– Facă-se Doamne, voia Ta, zice cu credință dascălul Mihai, făcându-și semnul crucii.

Puse cartea prețioasă în raft, și mai înseninat coborî la temelia turnului, gândind la comoara de înțelepciune ce se spunea că exista și la temelia turnului. Aici găsi broasca țestoasă, cea adusă de la Pireu, din Elada, care se redeștepta din letargia iernii și rodea acum un lujer uscat. Atunci ieși afară și adună voios iarbă proaspătă pe care i-o aduse țestoasei, privind cu bucurie cum o mânca, deșteptându-se din lungul somn al iernii. Asemeni omu-lui, își zise cu speranță, din lungul somn al rătăcirii, după ce citise din prorocirea lui Enoch.